

Duenh satbyai Cinghcauz, Gouj Ngeih boux vuengzdaeq doj、mageq Cinghcauz ndaw Byacib-fanh neix, sawqmw h miz cungj siengj fap he, yaek daeuj Gai Naznamz kujciz “ciet roegyinx”, lij ok biengx ngaenzhau he daeuj dajciengj. Mwhhaenx cingq dwg mwh caivueng, youh rengx youh dumh, beksingq ndaw Byacibfanh haeuxgwn mbouj ndaej sou saek naed, byaekcw x maenzbya gaenq gwn geij ndwen lo, bingh dai iek dai geijlai vunz cungj geq mbouj cing. Lij Hancangh nohheu nohhenj byombyangbyang, dingj mbouj ndaej biengx ngaenzhau yaeuh, siengjsiengj youh mbouj dwg mbouj souj vahgienq daxboh, sawqsawq youh miz maz youqgaenj ne? Yienghneix de couh cug ndaet saivaq, saeqsim ciengx gyauq duz roegvameiz “ak gvaq duzromh”. Daengz ngoenz “ciet roegyinx” riuj daeuj camgya doxdax, roeg haenx doxdoj it loh daeuj sw nhsw nh dangq dangq, doeklaeng aeu ndaej mingz daih’ it. Gouj Ngeih gangj vah suenq soq dahraix, biengx ngaenzhau he soengq gvaqdaej lumj soengq ndaek rin he mbouj sim’ in mbouj nyaeuq bw nda, cij dwg yaek aeu duz “ak gvaq duzromh” bae. Lij Hancangh yienznaeuz ndawsim sij mbouj ndaej, hoeng baez siengj daengz vahgienq mbouj nyex cauzdingz daxboh louz hawj de haenx, hix cijndei cang lumj gig angq nei soengq duzroeg hawj de. Siengj boux Gouj Ngeih neix, yienznaeuz mbouj dwg vunz ndaw cauzdingz, hoeng youq ndaw Byacibfanh lij dwg de gangj vah suenqsoq, nyex huj de, saedcaih nanz ndaej miz saeh ndei. Caiqgangj gaenq ndaej biengx ngaenzhau he, youh hozbit hojsik duz “ak gvaq duzromh” neix ne? Ndae j daengz couh itdingh ngaiz saetbae, suenq lo suenq lo. Ndaw ndwenngoenz caivueng, ngaenz bengz lumj gim. Lij Hancangh ndaej biengx ngaenzhau neix le, saedcej couh mbouj ityiengh lo, de cawx ranz cawx dieg, goq vunz guhhoiq, baenq ndang couh bienqbaenz Gai Naznamz boux vunzfouq mizmingz he, gij baijdaeuz gij vifung de hawj gyoengqvunz dangdieg hozhaenz dangqmaz, dauqcawq cienzhuhu, miz boux gya ez sij fwen haenx gaengawq gienh saeh neix bien fwen ciengq naeuz:

Daengx bi sinhoj guh hongnaz,
Rengx dumh reihnaz mbouj sougeiz;
Duzroeg singq Lij vuenh seizheiq,
Goq vunz guhhoiq ceiq fouqmiz.
Gaisaw Naznamz lij daegdaengq geiq hwnj coenz he: …… Beksingq singq Lij ndaej daeuz-mingz, bouxhak Cinghcauz ciengj ngaenzhau…… daengjdaengi.

Cinghcauz mied le, ginhfaz doxhoenx luenhyau cigdaengz bing gozminzdangj “saeujgvat beksingq”, boekboek bienqbienq luenhlablab, beksingq dauq-cawq ienq haemz ienq hoj saedcej gvaq ndaej gig gannanz. Ndaw Byacibfanh yienznaeuz ndoj mbouj deuz caegbang hangz, hoeng beij hwnj dieg Cunghyenz, cingzgvang couh ndei lai lo, ndei daengz “ciet roegyinx” ndaej ciuqgaeuq guh.

Bihaenx seizcin haet ndeu, Lij Hancangh daiq

清末年间，十万山中土皇帝、清朝爪牙苟二心血来潮，要来那楠街主持“鸟趣节”，并出资一坛银元来作赏。那时正是天灾年头，旱涝交加，使十万山中子民颗粒无收，野菜山薯早已吃了几个月，病死饿死不计其数。李汉昌面黄肌瘦，敌不过那一坛银元的诱惑，想想又不违背亡父之训戒，试试又何妨？于是便勒紧裤带，悉心调养画眉“猛过鹰”。到“鸟趣节”那天捉来参赛，果然一路顺风，夺了个头名。那苟二也不食言，一坛银元送过来如送一块小石头般心不痛眉不皱，只是要把“猛过鹰”拿走。李汉昌虽心不舍，但一想到亡父的不惹朝廷的训戒，也只好强作欢颜拱手相送。想这苟二，虽非朝廷，但这十万山中还是他说了算，惹恼他，实在难有好下场。况且已得银元一坛，何惜一只小小的“猛过鹰”？有得必有失，罢了。灾荒年岁里，银贵似金啊。李汉昌得了这一坛银元，情景可就不同了，他购房买地，雇人使役，摇身一变成了那楠街中的一名富户，那派头那气势令地方上父老乡亲艳羡不已，四下传说得沸沸扬扬，有伶俐者据此编出山歌吟唱：

埋头种地费心机，旱涝来临无收期；
李氏一鸟换运势，差奴使役富有余。
那楠街谱还特意记上一笔：……平民李氏夺魁，清官苟氏赏银……云云。

清朝灭亡后，军阀混战直到国军“刮民”，天翻地覆浑浑浊浊搞得人间怨声载道生灵涂炭。十万山中虽难逃脱兵匪之患，但比起中原内地，情况则是好多了，好到“鸟趣节”能照常进行。

这年春天的一个早晨，李汉昌带着家丁到九九九凤山，一头钻入密林深涧处，布网套，设机关。何用？诱捕画眉！九九九凤山是十万山中的一座名山，位于大山的东南部。此山由十八道山梁拥成，其中九道山梁如龙升天，九道山梁似凤朝阳。据说刘伯温当年曾向朱元璋说过此山，言南蛮东南部有帝王之气象，乃九九九凤集成，五百年后便出帝王，尔后每百年后便出一个帝王。朱元璋大惊，问能否镇消。刘伯温说不可，九九九凤乃至大天意，违者自取灭亡。李汉昌不知道这九九九凤山能不能出帝王，但他知道这九九九凤山中有凶猛善战的画眉。那年为他换得一坛银元的“猛过鹰”就是这山中之纯种。

自从那年苟二把“猛过鹰”拎走后，李汉昌已是多年不调养画眉了。这倒没别的原因，而是他有自己的处世哲学。他深知，兵荒马乱年岁里，少抛头露面而不争强好胜是最好的保身之道。想他夺得一坛银元后，他早已屋里打鼓一名声在外了，再招惹众人瞩目，绝非好计策，所以他就小心亦亦地过了这么多年。今年春节过后的“鸟趣节”，白崇禧部下李汉光[据说就是电影《英雄虎胆》中的那个匪司令李汉光]带着一只“摄山魂”画眉来参赛，几番轮战，“摄山魂”所向披靡，以几声得意鸣叫而宣告夺魁；李汉光则一时兴起，临走前许下诺言，言明年“鸟趣节”如有人能战败他的“摄山魂”，赏参谋副官职一个，钱财若干。李汉昌听后，蓦地萌生了谋取官职护家保身光宗耀祖的念头。因此，李汉光率部下回十万大山中的老巢，他也率家丁来到了这九九九凤山中，寻猎诱捕画眉，为明年参加赛事夺魁升迁作准备。

当下李汉昌与家丁布好机关后，便隐匿于草树丛中，强忍长脚大头蚊的叮咬和山蚂蝗的吮吸，噤声屏气，静候画眉自投罗网。

bou xgaenrieng daengz Byagoujlungzgoujfungh, ndonj haeuj ndaw ndoeng bae, nda muengx an hongx. Guh gijmaz? Yaeuh gaeb roegvameiz! Byagoujlungzgoujfungh dwg goengq bya ndaw Byacibfanh haemq mizmingz he, youq baih-doengnamz Byacibfanh. Goengq bya neix youz cibbet aen saenbya gyoebbaenz, ndawde gouj aen saenbya lumj duzlungz mbin hwnj mbwn bae, gouj aen saenbya lumj duzfungh mbin coh daengngoenz gyanghaet. Gawq naeuz Liuz Bozvwnh dangnienz caeuq Cuh Yenzcangh gangj gvaq goengq bya neix, naeuz baih doengnamz Naznamz miz gij yiengh vuengzdaeq, dwg gouj duz lungz gouj duz fungh comz baenz, haj bak bi le couh ok vuengzdaeq, gvaqlaeng moix bak bi couh ok boux vuengzdaeq he. Cuh Yenzcangh gig doeksaet, cam ndaej mbouj ndaej siu bae. Liuz Bozvwnh naeuz mbouj ndaej, gouj duz lungz gouj duz fungh dwg goengmbwn laebguh, boux mbouj fugcoengz couh gag mied bae. Lij Hancangh mbouj rox Byagoujlungzgoujfungh neix ok mbouj ok ndaej vuengzdaeq, hoeng de rox ndaw Byagoujlungzgoujfungh miz roegvameiz doxdoj ak. Bihaenx duz roegvameiz “ak gvaq duzromh” vuenh ndaej biengx ngaenzhau haenx couhdwg duz roeg cingcung ndaw bya neix.

Daj bi Gouj Ngeih dawz duz “ak gvaq duzromh” riuj bae le, Lij Hancangh gaenq haujlai bi mbouj ciengx gyauq roegvameiz lo. Neix dauq mbouj miz gijmaz yienzaen, dwg de gag miz gij fuengsik gvaq saedcej de. De rox, youq gij ndwenngoenz bing vueng max luenh, noix loh gyaeuj ok naj mbouj bae ceng mingz dued leih dwg banhfap ceiq ndei bauj ndang. Mwngz siengj de ndaej biengx ngaenzhau he le, de gaenq dwg youq ranz roq gyong sing yiengj baihrog lo, caiq nyex vunz lai haeujsim, itdingh mbouj dwg saeh ndei, ndigah de gig siujsim gvaq le baenz lai bi. Bineix ndwencieng gvaqlaeng guh “ciet roegyinx”, lajfwngz Bwz Cungzhij Lij Han’gvangh daiq duz roegvameiz “aeu hoenzbya” he daeuj camgya roegvameiz doxdax, doxdoj geij ciengz le, duz “aeu hoenzbya” ciengzciengz cungj ndaej hingz, doeklaeng aeundaej mingz daih’ it; Lij Han’gvangh itseiz sim’ angq, yaek byaij seiz de louz roengz vah naeuz, binaj “ciet roegyinx” danghnaeuz miz vunz hingz duz “aeu hoenzbya” de, dajciengj aen guen cammaeuz fu’gvanh he, caiq ciengj hawj ngaenz dem. Lij Hancangh dingq le, couh miz cungj siengj fap dang guen bauj ranz bauj ndang hawj cojcoeng miznaj he okdaeuj. Ndigah, Lij Han’gvangh daiq gyoengq lajfwngz ma aenrongz ndaw Byacibfanh de le, Lij Hancangh hix daiq gij bou xgaenrieng de daeuj daengz ndaw Byagoujlungzgoujfungh, yaeuh gaeb roegvameiz, vih binaj camgya roegvameiz doxdoj ndaej hingz ndaej dang guen guh cunjbei.

Seizhaenx Lij Hancangh caeuq gij bou xgaenrieng de nda ndei muengx an ndei hongx le, couh ndoj youq ndaw geh nywj geh faex, nyaenx duznyungzraiz duzdak dinghaeb, mbaetheiq mbouj ndaej ok sing, caj roegvameiz gag haeuj hongx. (5)